

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรก
การคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
Development of Learning Activity Packages based on
Cooperative Learning Infused with Critical Thinking
on History for Mattayom Suksa 1

ผู้วิจัย นายคาลม แสงแก้ว

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ดร.อุษา พรอบหงษ์ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร บุญใช้

Researcher : Mr. Khalom Saengkaew; Thesis Advisors : (1) Dr. Usa Prabhong

(2) Asst. Prof. Dr. Prayoon Boonchai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ 4) เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบวัดเจตคติต่อนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ชนิด Dependent Samples

ผลการวิจัย พบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ 83.75/82.94 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to develop and study the efficiency of learning activity packages based on Cooperative Learning infused with critical thinking on history for Mattayom Suksa 1 on the 80/80 standard criterion, 2) to compare the students' learning achievement before and after learning through the learning activity packages based on Cooperative Learning infused with critical thinking, 3) to compare the ability of critical thinking of students before and after learning through the learning activity packages based on Cooperative Learning infused with critical thinking and 4) to study the students' attitude towards the instructional activities based on Cooperative Learning infused with critical thinking on history for Mattayom Suksa 1.

The subjects were 40 Mattayom Suksa 1 students of Akatamnuausuksa School under the Secondary Educational Service Area Office 23 in the second semester of academic year 2010, obtained through Cluster random Sampling. The instruments used were : learning activity packages based on Cooperative Learning infused with critical thinking, a learning achievement test, a test of each learning activity package based on Cooperative Learning infused with critical thinking a critical thinking test and students' attitude towards the instructional activities based on Cooperative learning infused with critical thinking test, The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and dependent samples t-test.

The results of this study were as follows:

1. The efficiency of the learning activity packages based on cooperative learning infused with critical thinking on history for Mattayom Suksa 1 was 83.75/82.94 which was higher than the set criterion of 80/80.
2. The students' learning achievement after learning through the learning activity packages based on cooperative learning infused with critical thinking on history for Mattayom Suksa 1 was higher before the intervention at the .01 level of significance.
3. The ability of critical thinking of students after learning through learning activity packages based on cooperative learning infused with critical thinking on history for Mattayom Suksa 1 was higher before the intervention at the .01 level of significance.
4. The students' attitude towards the instructional activities based on cooperative learning infused with critical thinking on history for Mattayom Suksa 1 was at the highest level.

ภูมิหลัง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชเสาวนีย์ แก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคลในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐานพระราชวังดุสิต วันที่ 11 สิงหาคม 2551 ความว่า

“...ที่ประเทศไทยบรรพบุรุษของเราสละชีวิตมาเพื่อปกป้องผืนแผ่นดิน มาด้วยเลือดเนื้อ ด้วยชีวิตแต่เสียชีวิตตอนนี้อย่างไร นายกรัฐมนตรี เขาไม่ได้เรียนประวัติศาสตร์แล้วนะ ฉันก็ไม่เข้าใจเพราะตอนที่ฉันเรียนอยู่ที่สวีตเซอร์แลนด์ ไม่มีประวัติศาสตร์อะไรเท่าไร แต่เราก็ต้องเรียนประวัติศาสตร์ สวีตเซอร์แลนด์ แต่เมืองไทยนี้บรรพบุรุษเลือดทาแผ่นดินกว่าจะมาถึงที่ให้เราอยู่ นั่งอยู่กันสบาย มีประเทศชาติ เรากลับไม่ทำให้เรียนประวัติศาสตร์ ไม่รู้ว่าใครมาจากที่ไหน อย่างไร อเมริกาถามไป เขาก็เรียนประวัติศาสตร์บ้านเมืองเขา ที่ประเทศไหนเขาก็สอน แต่ประเทศไทยไม่มี ไม่ทราบ ว่าแผ่นดินนี้ รอดไปอยู่จนบัดนี้เพราะใครหรืออย่างไร อันนี้ น่าตกใจ ชาวต่างชาติยังไม่ทราบว่านักเรียนไทยไม่มีการสอนประวัติศาสตร์เลย...”

จากพระราชเสาวนีย์ ดังกล่าวสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ซึ่งต่อมากกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้แยกวิชาประวัติศาสตร์ออกมาเป็นวิชาเฉพาะ ระดับมัธยมศึกษา กำหนดเป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน

การจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่ผ่านมามีปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้อง คือ ด้านครูผู้สอนพบว่า ครูส่วนมากมักจะไม่นำเทคนิคในการนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมแต่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่า และใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ซึ่งส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะการทำงานกลุ่มร่วมกัน ครูมักจะเร่งสอนให้จบเนื้อหาโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านนักเรียน พบว่านักเรียนได้ให้ความสำคัญต่อวิชาประวัติศาสตร์น้อยลง ขาดความเชื่อมั่นและไม่กล้าแสดงออก ขาดความรับผิดชอบ ขาดทักษะในการทำงานกลุ่ม มีส่วนร่วมในกิจกรรม

การเรียนภายในห้องเรียนน้อยโดยเป็นผู้รับความรู้อย่างเดียว นักเรียนจึงขาดโอกาสที่จะร่วมเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะทางสังคมที่ดี ฉะนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบ การเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอน จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้สอนที่จะต้องวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อพัฒนาทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (พระมหาสุพล สอนสมนึก, 2547, หน้า 145)

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นคุณลักษณะของนักเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545) เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นอย่างสมเหตุสมผลที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ที่ปรากฏ ข้อโต้แย้ง หรือข้อมูลคลุมเครือ โดยใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนเองในการตัดสินใจ เพื่อสรุปการยุติที่สมเหตุสมผล เกิดความรักในการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้เองอย่างไม่สิ้นสุด (เทติมา เขมมณี, 2544, หน้า 58) เพราะตลอดชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายต้องพบเรื่องราวต่างๆ มากมายทั้งที่เป็นปัญหา และไม่เป็นปัญหา

นอกจากนี้แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นรูปแบบการสอนรูปแบบหนึ่งที่สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันเป็นกลุ่มเล็กๆ มีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จ และที่สำคัญคือ นักเรียนจะต้องมีการพึ่งพา อาศัยกันในทางบวก มีปฏิสัมพันธ์เกื้อหนุน (Promotive interaction) มีการรับผิดชอบต่อปัจเจกบุคคล (Individual accountability) มีทักษะระหว่าง

บุคคลและกลุ่มย่อย (interpersonal and small-group skills) และมีกระบวนการกลุ่ม (Group processing) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่นำไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 13)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบหนึ่งของการพัฒนาการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถ ตามอัตภาพการเรียนรู้ของตนเอง ฝึกการตัดสินใจการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม การเรียนรู้เป็นอิสระสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้กับผู้เรียน ได้รับความสนใจของผู้เรียนไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน (สุมาลี โชติชุ่ม, 2544, หน้า 29-30)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สนใจพัฒนาระบบการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอน จึงได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อแก้ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กล่าวมาและเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นการตอบสนองของหลักสูตรจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
4. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดคล้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้แนวคิดวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการคิดอย่างมีวิจารณญาณมาเป็นกรอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดคล้องกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 380 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

3.1 การสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดคล้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3 การสร้างและหาคุณภาพแบบวัดความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

3.4 การสร้างแบบวัดเจตคติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไปทดลองใช้กับ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียน อากาศอำนวยศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษา เขต 23 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ
2. ทดสอบวัดความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดอย่าง มีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ
3. ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 6 ชุด
4. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมี วิจารณญาณทั้ง 6 ชุด ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นชุดเดียวกันกับแบบทดสอบ ก่อนเรียน จำนวน 40 ข้อ
5. ทดสอบวัดความสามารถการคิดอย่างมี วิจารณญาณหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบการคิดอย่างมี วิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ ชุดเดียวกันกับก่อนเรียน
6. นักเรียนตอบแบบวัดเจตคติที่มีต่อกิจกรรม การเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาชุดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนนำมาใช้ กับกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมิน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิด อย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) ตามแบบลิเคอร์ท (Likert) เป็น 5 ระดับ พร้อมให้ คำแนะนำ

2. การตรวจสอบคุณภาพขอแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดย

- 2.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ แต่ละข้อ กับตัวชี้วัด (IOC)

- 2.2 วิเคราะห์หาค่าระดับความยาก (p) และหา อำนาจการจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 27% สูงต่ำของ จุงเตพาน

- 2.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบ ทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR_{20} ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson)

3. การตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัด ความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงเชิงพฤติกรรม โดยพิจารณาจากค่าดัชนี ความสอดคล้องความถนัดกับทักษะที่ต้องการวัด

- 3.1 ตรวจสอบความตรงเชิงพฤติกรรม โดย พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถนัด กับทักษะที่ต้องการวัด (IOC)

- 3.2 วิเคราะห์หาค่าระดับความยาก (p) และหา อำนาจการจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 27% สูงต่ำของ จุงเตพาน

- 3.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบ ทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR_{20} ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson)

4. การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมข้อคำถาม โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรก การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

- 5.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่สอดแทรกการคิดอย่างมี วิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ E_1/E_2 และค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ t-test (Dependent Samples) และค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ t-test (Dependent Samples) และค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4 วิเคราะห์ผลเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยหาค่าเฉลี่ย

6. การวิเคราะห์ของมูลเชิงคุณภาพ

- 6.1 ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วบันทึกข้อมูลในการสังเกต
- 6.2 สัมภาษณ์นักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ
- 6.3 นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปเป็นข้อมูลเชิงบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ
 - 2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC
 - 2.2 วิเคราะห์หาค่าระดับความยาก (p)
 - 2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (r)
 - 2.4 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR_{20} ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson)

3. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

3.1 หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2)

3.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้ t-test (Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ 83.75/82.94 ตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนหลังเรียนเท่ากับ 13.00 และ 33.18 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน และยังพบอีกว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดแทรกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนหลังเรียนเท่ากับ 10.90 และ 24.32 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และยังพบอีกว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดคล้องแนวคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือสอดคล้องแนวคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดคล้องแนวคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดผลต่อผู้เรียนต่อไป

1.2 ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรศึกษา คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุดอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ เข้าใจกิจกรรมที่ปฏิบัติ

1.3 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งไม่อาจสอนแทนครูได้ทั้งหมด ดังนั้นครูควรดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด คอยอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก่นักเรียน เสริมแรง เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

1.4 ในการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดคล้องแนวคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากเน้นการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม และเรียนรู้โดยการปฏิบัติกิจกรรม การสร้างสรรค์ผลงานกลุ่มทำให้พบปัญหานักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มขาดความรับผิดชอบในงานที่กลุ่มมอบหมายให้ปฏิบัติ

อีกทั้งทำงานไม่เป็นระบบครูผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญและแก้ปัญหาที่นักเรียนในด้านพฤติกรรมดังกล่าว โดยใช้ทฤษฎีการเสริมแรงทางบวก และการวางเงื่อนไขแบบการกระทำหรือครุควรดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

1.5 ในการจัดกิจกรรมกลุ่ม ครูผู้สอนต้องคอยกระตุ้นและเสริมแรงนักเรียนอย่างทั่วถึง เพื่อให้ นักเรียนเกิดความมั่นใจ กล้าแสดงออก แสดงความคิดเห็นและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม

1.6 การกำหนดเวลาของชุดกิจกรรมเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะต้องดำเนินการแบบต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นจะต้องกำหนดเวลาที่เหมาะสมกับแต่ละกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดคล้องแนวคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลุ่มทดลองในโรงเรียนอื่นๆ เพิ่มขึ้น เพื่อที่จะได้ทราบผลการใช้ในระดับที่กว้างขึ้น

2.2 ควรศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สอดคล้องแนวคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อตัวแปรตามด้านอื่นๆ เช่น พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม การคิดแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ ความสามารถในการตัดสินใจ ความคิดสร้างสรรค์ ความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.
- ทิศนา แคมมณี และคณะ. (2544). *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด : ต้นแบบการเรียนรู้ทางทฤษฎี และแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2551). *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุริยสาส์น.
- พระมหาสุพล สอนสมณี. (2547). *สภาพและปัญหาการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุมาลี โชติชุ่ม. (2544). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเชาวน์อารมณ์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนโดยชุดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมเชาวน์อารมณ์กับการสอน ตามคู่มือครู*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร